

ת"פ 31606/10/17 - מדינת ישראל נגד שושנה שנטרפלר, יוסף כהן, חיים אליעזר יעקב, חנוך הרשקוביץ, שלומי לחמי, יחזקאל קליינמן, יואב עוקבא

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31606-10-17 מדינת ישראל נ' שנטרפלר ואח'
בקשה מס': 28

לפני כבוד השופט שאול אבינור
המאשימה:
נגד
הנאשמים:
מדינת ישראל
1. שושנה שנטרפלר
2. יוסף כהן
3. חיים אליעזר יעקב
4. חנוך הרשקוביץ
5. שלומי לחמי
6. יחזקאל קליינמן
7. יואב עוקבא

#1#>

החלטה

1. לפניי בקשה מטעם נאשמת 1 (להלן - הנאשמת), שבגדרה היא מעלה טענה מקדמית לפגם או פסול בכתב האישום לפי הוראות סעיף 149(3) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן - החסד"פ). בבקשה עותרת הנאשמת למתן סעד "אשר יהיה בו כדי למנוע את החשש של פגיעה ביכולתה של הנאשמת להתגונן במשפטה".

א. רקע כללי:

- נגד שבעת הנאשמים שבכותרת הוגש, בתיק זה, כתב אישום שעניינו בעבירות מס ובעבירות מרמה שנעברו, לפי הטענה, במסגרת האגודה השיתופית "אגודת השוחטים יפו-ת"א, אגודה שיתופית בע"מ" (להלן - האגודה). על פי הנטען בעובדות כתב האישום, עניינן של העבירות האמורות נסוב סביב הנפקת תלושי שכר כוזבים, במרמה ובמטרה להתחמק מתשלום מס, והכל כמתואר כמפורט בהרחבה שם.
- במקביל להגשת כתב האישום דנא הוגש כתב אישום נוסף, שבו חמישה נאשמים נוספים ובהם מנהל האגודה בתקופה הרלוואנטית והאגודה עצמה (ר' ת"פ 31566-10-17 מדינת ישראל נ' אסתרזון ואח'; להלן - התיק המקביל).
- אין ולא יכולה להיות מחלוקת כי שני כתבי האישום הנ"ל עוסקים באותה פרשה עובדתית עמוד 1

(נטענת) ולפיכך מגבשים "פרשה אחת", כמשמעותו של מונח זה בהוראות סעיף 87 לחסד"פ. ממילא גם ברור כי היה מקום, לכאורה, להגיש כתב אישום אחד ומאוחד נגד תריסר הנאשמים בפרשה, ולא לפצל לשני כתבי אישום נפרדים. עם זאת יש לציין, כי הנאשמים דנא נרשמו כעדי תביעה בכתב האישום שבתיק המקביל, ונאשם 3 בתיק המקביל נרשם כעד תביעה בכתב האישום דכאן.

ב. עיקר טיעוני ב"כ הצדדים:

5. במסגרת הבקשה עמדה ב"כ הנאשמת על חשיבות ההקפדה בהגשת כתב אישום מאוחד, כאשר מדובר ב"פרשה אחת", והפנתה לפסיקה העניפה שניתנה בנושא זה; פסיקה אשר מדגישה את חשיבות ההגשה המאוחדת הן משיקולי יעילות הדיון והן משיקולי צדק. לשיטת ב"כ הנאשמת, לשיקולים עקרוניים אלה יתר-תוקף בענייננו, וזאת נוכח ההיקף הראייתי הגדול של הפרשה דנא והמספר הרב של העדים שייצטרכו עקב כך להישמע באופן "כפול" בפני שני מותבים שונים.
6. יתר על כן, בכתב האישום בתיק דנא לא צוינו מרבית הנאשמים שבתיק המקביל כעדי תביעה, הגם שלשיטת הנאשמת הם גורמים עיקריים בפרשה ועדויותיהם חיוניות להגנתה. לפיכך, פיצול כתבי האישום אף ישלול מהנאשמת את האפשרות לחקור נאשמים אלה ובכך יפגע פגיעה נוספת ביכולתה להתגונן באופן אפקטיבי.
7. עוד נטען בבקשה, כי יש שוני מסוים בתיאור העובדתי בין שני כתבי האישום ואף בכך יש פגיעה נוספת בהגנת הנאשמת, שכן עקב כך מצויה הנאשמת בערפל עובדתי נוכח טשטוש העובדות שבפניהן עליה להתגונן. ב"כ הנאשמת גם הלינה על כך שעל עצם הגשת התיק המקביל נודע לה רק באקראי, מבלי שניתנה הודעה רשמית מטעם המאשימה וממילא ללא כל נימוק או הסבר מדוע החליטה המאשימה לפצל את ההליכים.
8. ב"כ המאשימה, בתגובתה לבקשה, ציינה כי היא ערה לקשיים ("מחירים" כהגדרתה) הנובעים מהגשת שני כתבי אישום נפרדים באותה פרשה עובדתית. עם זאת, כך לטענתה, בפרשה דנא נדרש הפיצול על מנת לאפשר את העדת הנאשמים בתיק זה כעדי תביעה נגד הנאשמים בתיק המקביל, והאינטרס הציבורי בהעדה כאמור גובר.
9. בהקשר זה הפנתה ב"כ המאשימה להנחיית פרקליט המדינה 3.1 (בעניין "הכנה וניסוח כתב אישום"), בה נאמר בין השאר כלהלן:
- 39. שיקולי יעילות, חסכון בזמן של גורמי האכיפה, בית המשפט ועדים שונים והאינטרס להגיע להכרעה במאוחד, מהווים שיקול מרכזי המצדיק את הגשת כתב האישום במאוחד.**
- 40. בצד האמור, כאשר עדותו של מי מהנאשמים כנגד חבריו חיונית לתביעה, יש להגיש כתבי אישום נפרדים, כדי להבטיח את יכולתה של התביעה להעיד נאשם כעד מטעמה.**
10. עוד הצהירה ב"כ המאשימה, כי ככל שיישמעו הראיות בשני התיקים ואגב כך, בתיק המקביל, "יווצרו חומרי חקירה חדשים... הם יובאו לידיעת ההגנה".

11. כאשר מדובר ב"פרשה אחת", שבה מואשמים מספר נאשמים, הכלל המשפטי הוא שעל המאשימה להגיש כתב אישום אחד ומאוחד. יחד עם זאת, כאשר מוגש כתב אישום אחד - לא זו בלבד שהמאשימה אינה יכולה להעיד נאשם כלשהו כעד תביעה מטעמה, אלא שהיא אף לא תוכל לעשות שימוש באמור בהודעות שנגבו ממנו נגד הנאשמים הנוספים ככל שהנאשם המדובר יממש את זכותו שבדין להימנע מלהעיד.
12. לפיכך, כאשר קיים צורך להעיד מי מהנאשמים נגד נאשמים אחרים, נוהג התביעה הוא להגיש כתבי אישום נפרדים גם כאשר מדובר בפרשה עובדתית אחת. נוהג תביעה זה - שגם עוגן בהנחיות פרקליט המדינה - הוא סביר ומתיישב עם האינטרס הציבורי בחקר האמת ובחשיפתה; אינטרס שיש בכוחו כדי להצדיק הגשת כתבי אישום נפרדים ב"פרשה אחת" חרף העובדה שכלל הדבר אינו רצוי.
13. בפרשה דנא ציינה המאשימה את הנאשמים שלפניי כעדי תביעה בתיק המקביל וחזקה כי עשתה כן משום שעדויותיהם רלוואנטיות להוכחת אשמתם הנטענת של הנאשמים בתיק המקביל (בבקשה אף לא נטען אחרת). די בכך, אפוא, כדי לדחות את בקשה הנאשמת.
14. בבקשה נטען לקושי ספציפי נוסף בפיצול כתבי האישום, בכך שקיים שוני מסוים בתיאור העובדתי בין שני כתבי האישום. בהקשר זה יאמר מיד כי אכן ראוי ורצוי שהמאשימה תדאג לזהות מלאה ומדויקת - גם ברמה המילולית - בין כתבי האישום נפרדים המוגשים באותה פרשה עובדתית. יחד עם זאת, ההבדלים עליהם הצביעה ב"כ הנאשמת הם הבדלים מינוריים, שאינם מעמידים את כתבי האישום בסתירה עובדתית זה לזה ועל כן אין בהם כדי להצדיק את קבלת הבקשה. למעלה מן הצורך יצוין כאן, כי בכל מקרה צריכה הנאשמת להתגונן אך ורק מפני כתב האישום שהוגש נגדה, להבדיל מכתבי אישום אחרים.
15. עוד יש לציין, בשולי החלטה זו, את שני אלה:
- ראשית**, טענת ההגנה העקרונית - שלפיה עצם פיצול כתבי אישום ב"פרשה אחת" פוגע ביכולתו של נאשם לחקור נאשמים אחרים - אינה נכונה ולמעשה ההיפך הוא הנכון. כאשר נאשמים מואשמים יחדיו, נאשם אחד אינו יכול לחייב את משנהו להעיד, שהרי לכל נאשם שמורה זכות-היסוד להימנע מלהעיד (בהתאם לאמור בהוראות סעיף 161(א)(2) לחסד"פ). להבדיל, כאשר הנאשם האחר מואשם בכתב אישום נפרד, הנאשם-המבקש יכול לזמנו כעד הגנה וממילא לבקש לכפות את התייצבותו.
- שנית**, רשמתי לפניי את התחייבות ב"כ המאשימה לעדכן את ההגנה בכל התפתחות ראייתית רלוואנטית בתיק המקביל ולהעביר להגנה לאלתר כל חומרי חקירה חדשים, ככל שייוצרו.

16. אשר על כן ולאור כל המקובץ אני מחליט לדחות את הבקשה.

ניתנה היום, ד' תמוז תשע"ט, 07 יולי 2019, בהעדר הצדדים.